

BMON-WSiW.0503.1347.2025

\$Miejscowosc, \$Data

Pan dr hab. Marcin WIĄCEK
RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo (Nr WZF.7060.91.2024.SC/TO) z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do wliczenia do okresu służby wojskowej okresu służby, bądź zatrudnienia w Służbie Celnej, przedstawiam stanowisko w sprawie.

Odnosząc się do poruszonego przez Pana Rzecznika zagadnienia należy wyjaśnić, że w wyniku wniesionego obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw, będącego skutkiem wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. sygn. akt K 39/13, rozszerzono zakres podmiotowy ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), poprzez objęcie tą ustawą funkcjonariuszy Służby Celnej.

Nowe regulacje weszły w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. i od tego dnia funkcjonariusze Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej uzyskali prawo do występowania o ustalenie prawa do policyjnej emerytury i renty inwalidzkiej. Ustawa ta kompleksowo uregulowała zasady nabywania i korzystania z uprawnień emerytalnych przez tą grupę funkcjonariuszy.

W tym miejscu wymaga podkreślenia, że wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego odnosi się do konieczności objęcia funkcjonariuszy Służby Celnej jedynie systemem zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy służb mundurowych, biorąc pod uwagę zakres faktycznie wykonywanych zadań, tożsamy z zakresem czynności podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji. Zgodnie z twierdzeniem Trybunału Konstytucyjnego, odmiennie traktowanie tej grupy funkcjonariuszy wobec funkcjonariuszy Policji nie znajdowało konstytucyjnego uzasadnienia.

Zarówno wobec funkcjonariuszy, jak i żołnierzy zawodowych, jednym z warunków określających zasady nabycia prawa do emerytury, jest data przyjęcia do służby.

W przypadku żołnierza zawodowego, który wstąpił do służby przed dniem 1 stycznia 2013 r., prawo do emerytury wojskowej przysługuje, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby legitymuje się co najmniej 15-letnim okresem służby wojskowej. Do wymaganego okresu służby wojskowej niezbędnego do nabycia prawa do emerytury wojskowej wlicza się okresy równorzędne ze służbą wojskową uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej, m.in. okresy służby w Służbie Celno-Skarbowej.

W przypadku żołnierza powołanego do służby po raz pierwszy po 31 grudnia 2012 r., ustawodawca przewiduje odmiennie zasady ustalania prawa i wysokości emerytury. Zgodnie bowiem z art. 18a i art. 18b wyżej wskazanej wojskowej ustawy emerytalnej, żołnierzowi powołanemu po raz pierwszy do zawodowej służby wojskowej lub służby kandydackiej po dniu

31 grudnia 2012 r. emerytura przysługuje, jeżeli w dniu zwolnienia z zawodowej służby wojskowej posiada co najmniej 25 lat służby wojskowej w Wojsku Polskim. Jako równorzędne ze służbą wojskową traktuje się również okresy służby uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury policyjnej.

Powyższych regulacji prawnych w zakresie wymogu posiadania 25 lat służby wojskowej, nie stosuje się w myśl art. 18a ust. 2 w stosunku do żołnierza:

- 1) pełniącego służbę kandydacką w dniu 1 stycznia 2013 r., w przypadku powołania do zawodowej służby wojskowej bezpośrednio po ukończeniu służby kandydackiej;
- 2) powołanego do zawodowej służby wojskowej po dniu 31 grudnia 2012 r., jeżeli przed tym powołaniem pełnił służbę w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, do której został powołany przed dniem 1 stycznia 2013 r.

W przywołanym przepisie nie została wymieniona służba w Służbie Celnej, co skutkuje brakiem podstawy prawnej do uwzględnienia okresu jej pełnienia w 15-letnim okresie wymaganym do uzyskania na „starych zasadach” prawa do emerytury wojskowej. Okres ten podlega zaliczeniu na równi z okresem służby wojskowej, niemniej jednak nie uprawnia do zastosowania wyłączenia posiadania co najmniej 25 lat służby wojskowej do uzyskania prawa do emerytury.

Nie mniej jednak, w celu ujednolicenia zasad ustalania uprawnień emerytalnych żołnierzom zawodowym posiadającym okresy służby w Służbie Celnej, Minister Obrony Narodowej (pismo nr DSS-WE.4741.156.2025 z dnia 23 maja 2025 r.) wyraził zgodę na nowelizację w tym zakresie ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Uwzględniając powyższe, podkreślenia wymaga zatem, że zgłoszony przez Pana Rzecznika postulat zmian został także dostrzeżony przez Ministra Obrony Narodowej i aktualnie jego realizacja znajduje się w trakcie wewnętrznego procedowania.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej

Stanisław Wziątek

/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/